

Courtesy translation

Προς τον
κ. Alfredo Pérez de Armiñán
Βοηθό Γενικό Διευθυντή για τον Πολιτισμό
Εκπαιδευτική, Επιστημονική και Πολιτιστική Οργάνωση των Ηνωμένων Εθνών
Οδός Miollis 1
75732 Παρίσι Cedex 15
Γαλλία

26 Μαρτίου 2015

**Τα Γλυπτά του Παρθενώνα στο Βρετανικό Μουσείο: Πρόταση για
διαμεσολάβηση της UNESCO**

Σας γράφω εκ μέρους των Εφόρων ('Trustees') του Βρετανικού Μουσείου, οι οποίοι κατά τη συνεδρίασή τους την 19η Μαρτίου 2015 εξέτασαν το αίτημα της Ελληνικής Κυβέρνησης για την έναρξη διαδικασίας διαμεσολάβησης μέσω της UNESCO, για τα Γλυπτά του Παρθενώνα στο Βρετανικό Μουσείο.

Με ειλικρινή σεβασμό για τον οργανισμό, ύστερα από λεπτομερή και προσεκτική εξέταση αποφασίσαμε να μην κάνουμε δεκτό το σχετικό αίτημα. Πιστεύουμε ότι η πλέον εποικοδομητική οδός, την οποία ήδη ακολουθούμε, είναι αυτή της απευθείας συνεργασίας με τα άλλα μουσεία και πολιτιστικούς θεσμούς, όχι μόνο στην Ελλάδα αλλά και σε ολόκληρο τον κόσμο.

Το Βρετανικό Μουσείο θαυμάζει και στηρίζει το έργο της UNESCO, αναγνωρίζοντας πλήρως τη σημασία της μοναδικής της ικανότητας, ως διακρατικού φορέα, να χειρίζεται το σοβαρό θέμα της καταστροφής και των απειλών κατά της πολιτιστικής κληρονομιάς ανά τον κόσμο.

Το Βρετανικό Μουσείο έχει μακρά ιστορία συνεργασίας με την UNESCO, με χαρακτηριστικό παράδειγμα το Ιράκ την περίοδο 2003-5, αλλά και σήμερα συμμετέχει

ενεργά στην διαμόρφωση της αντιμετώπισης της κρίσης στη Συρία, συμπεριλαμβανομένης της παράνομης διακίνησης αρχαιοτήτων. Είναι διαρκής επιθυμία και επιδίωξη του Μουσείου να εναρμονίζεται με τους στόχους της UNESCO για τη διαφύλαξη και προστασία της παγκόσμιας πολιτιστικής κληρονομιάς που βρίσκεται σε κίνδυνο. Παρά ταύτα, είναι σαφές ότι τα σωζόμενα Γλυπτά του Παρθενώνα, συντηρημένα με προσοχή σε διάφορα μουσεία της Ευρώπης, δεν εμπίπτουν σε αυτή την κατηγορία.

Καθώς γνωρίζετε, το Βρετανικό Μουσείο, δεν είναι κρατικός φορέας και οι συλλογές του δεν ανήκουν στη Βρετανική Κυβέρνηση. Οι Έφοροι του Βρετανικού Μουσείου φυλάσσουν τα Γλυπτά όχι μόνο για το Βρετανικό λαό αλλά και προς όφελος του κοινού παγκοσμίως, στο παρόν και το μέλλον. Οι Έφοροι έχουν τη νομική και ηθική υποχρέωση να συντηρούν και να διαφυλάσσουν όλες τις συλλογές υπό την φροντίδα τους, να τις θεωρούν αναπαλλοτρίωτες και να διασφαλίζουν την πρόσβαση σ' αυτές επισκεπτών από όλο τον κόσμο. (1) (2)

Προς επιτέλεση αυτού του σκοπού οι Έφοροι επιθυμούν να αναπτύξουν περαιτέρω τις ήδη καλές σχέσεις με τους συναδέλφους και τους φορείς στην Ελλάδα και να διερευνήσουν την πιθανότητα συνεργασιών, όχι σε επίπεδο κυβερνήσεων αλλά απευθείας σε επίπεδο φορέων. Γι' αυτό το λόγο πιστεύουμε ότι η εμπλοκή της UNESCO δεν αποτελεί τον πλέον πρόσφορο τρόπο για να προχωρήσουμε. Τα Μουσεία που κατέχουν Ελληνικά έργα, στη Βρετανία, την Ελλάδα ή οπουδήποτε στον κόσμο, μοιράζονται ένα φυσικό δεσμό: την κοινή προσπάθεια να αναδεικνύουν τη σημασία της κληρονομιάς της αρχαίας Ελλάδας. Το Βρετανικό Μουσείο έχει αναλάβει τη δέσμευση να διαδραματίσει πλήρως αυτό το ρόλο και να μοιραστεί την αξία αυτής της κληρονομιάς με ολόκληρη την ανθρωπότητα. (3)

Η δυναμική αυτής της προσέγγισης αποτυπώνεται στην τρέχουσα ειδική έκθεση «Ορίζοντας το Κάλλος: το σώμα στην αρχαία ελληνική τέχνη», η οποία ανοίγει για το κοινό σήμερα. Στην έκθεση αυτή ορισμένα από τα Γλυπτά του Παρθενώνα παρουσιάζονται μαζί με άλλα, κορυφαία, έργα τέχνης τα οποία επίσης αναδεικνύουν τον έντονο ανθρωπισμό του αρχαίου Ελληνικού πολιτισμού και τα οποία παραχωρήθηκαν γενναϊόδωρα από μουσεία από ολόκληρο τον κόσμο. Είναι η πρώτη φορά μέχρι τώρα που δίνεται η δυνατότητα στο κοινό να δει τα έργα αυτά συγκεντρωμένα κάτω από την ίδια στέγη. Το αισθητικό αποτέλεσμα είναι πολύ σημαντικό και το πνευματικό περιεχόμενο συναρπαστικό. Για μας αυτή η έκθεση δείχνει το δρόμο που πρέπει να ακολουθήσουμε, ως παράδειγμα του μεγάλου κέρδους που προκύπτει για το κοινό όταν μουσεία διεθνώς αξιοποιούν και μοιράζονται τις συλλογές τους κατ' αυτόν τον τρόπο.

Σε αυτό το πνεύμα, οι Έφοροι πρόσφατα παραχώρησαν ένα από τα Γλυπτά του Παρθενώνα στο μουσείο Ερμιτάζ της Αγίας Πετρούπολης. Με χαρά ενημερωθήκαμε ότι σε έξι μόλις εβδομάδες είχαν την ευκαιρία να το θαυμάσουν περί τις 140.000 Ρώσοι επισκέπτες. Πρόκειται για νέο κοινό για αυτό το εξαιρετικό έργο της αρχαίας Ελληνικής τέχνης, για ανθρώπους που στην πλειοψηφία τους δεν θα μπορούσαν ποτέ να επισκεφτούν την Αθήνα ή το Λονδίνο. Έρευνες γνώμης μεταξύ επισκεπτών έδειξαν ότι η έκθεση του γλυπτού έγινε δεκτή με ζωηρό ενδιαφέρον και μεγάλο ενθουσιασμό. Ύστερα από δύομισι χιλιάδες χρόνια αυτή ήταν η πρώτη φορά που η Ρωσία είχε την ευκαιρία να δει τα θαύματα της Αθήνας του πέμπτου αιώνα π.Χ. τα οποία διαδραμάτισαν ένα τόσο βασικό ρόλο στη διαμόρφωση της Ρωσικής συνείδησης και πολιτισμού.

Οι Έφοροι θεωρούν πως τέτοιου είδους πρωτοβουλίες, τις οποίες αναλαμβάνουν οι φορείς σε απευθείας συνεννόηση, είναι ένας φυσικός τρόπος συνεργασίας καθώς τα διασωθέντα Γλυπτά του Παρθενώνα βρίσκονται σε διαφορετικές ευρωπαϊκές συλλογές. Αυτό σημαίνει πως τα Γλυπτά ήδη εκτίθενται σε ένα διαφορετικό ιστορικό πλαίσιο σε κάθε μουσείο και οι Έφοροι πιστεύουν πως αυτό είναι προς μεγάλο όφελος του κοινού διεθνώς. Περισσότεροι από έξι εκατομμύρια επισκέπτες έχουν την ευκαιρία να θαυμάζουν τα Γλυπτά στο Λονδίνο κάθε χρόνο δωρεάν.

Οι απόψεις για την ιστορία του διαμοιρασμού των Γλυπτών του Παρθενώνα που έχουν διασωθεί ως τις μέρες μας, φυσικά και διαφέρουν, παρά ταύτα οι ειδικοί ομόφωνα αναγνωρίζουν ότι ο αρχικός γλυπτικός διάκοσμος δεν μπορεί να αποκατασταθεί στο σύνολό του καθώς πολλά στοιχεία του έχουν χαθεί ενώ τα μέρη που έχουν διασωθεί, δεν μπορούν ποτέ να επανατοποθετηθούν στο κτήριο. Οι επιστήμονες του Βρετανικού Μουσείου και άλλων φορέων που εκθέτουν Γλυπτά του Παρθενώνα διατηρούν άψογη σχέση συνεργασίας με μουσεία και πανεπιστήμια στην Αθήνα και σε άλλα μέρη της Ελλάδας. Η συνεργασία αφορά την έρευνα, δημοσιεύσεις και εκθέσεις. Το Βρετανικό Μουσείο παραχωρεί τακτικά υπό μορφή δανείου αντικείμενα της συλλογής του και, μάλιστα, αυτή την εποχή κάποια αντικείμενα εκτίθενται στο Μουσείο Κυκλαδικής Τέχνης στην Αθήνα. Καταδεικνύονται έτσι οι θερμές σχέσεις αμοιβαίας εμπιστοσύνης και αμοιβαίου σεβασμού που έχουν οικοδομήσει οι επιστήμονες στην Αθήνα και το Λονδίνο. Και το Μουσείο της Ακρόπολης και το Βρετανικό Μουσείο αποτελούν κέντρα μελετών για τον Παρθενώνα και επιμελητές και συνάδελφοι από τα δυο μουσεία έχουν συζητήσει για τις κοινές τους προσπάθειες να προσελκύσουν νέα ακροατήρια και να βρουν νέες ερμηνευτικές προσεγγίσεις.

Ως Έφοροι θεωρούμε εξαιρετικά σημαντικές αυτές τις συνεργασίες και πιστεύουμε πως τόσο η μελέτη όσο και η έκθεση των Γλυπτών του Παρθενώνα σε όσο το δυνατόν ευρύτερο κοινό φωτίζει όχι μόνο τα επιτεύγματα της Κλασικής Ελλάδας αλλά και της επιρροής της παγκοσμίως. Καταλήγοντας, συνεπώς, θα θέλαμε να καλέσουμε τους συναδέλφους μας στα ελληνικά μουσεία να συνεχίσουν να εργάζονται μαζί μας αναζητώντας νέους τρόπους που θα δίνουν τη δυνατότητα σ' ολόκληρο τον κόσμο να δει, να μελετήσει και να απολαύσει τα γλυπτά του Παρθενώνα.

Στέλνουμε αυτή την επιστολή στα Αγγλικά και στα Ελληνικά και την κοινοποιούμε στους Υπουργούς Πολιτισμού και στους Υπουργούς Ευρωπαϊκών Υποθέσεων, που απαντούν ξεχωριστά στην από 9 Αυγούστου 2013 επιστολή του κυρίου Bandarin.

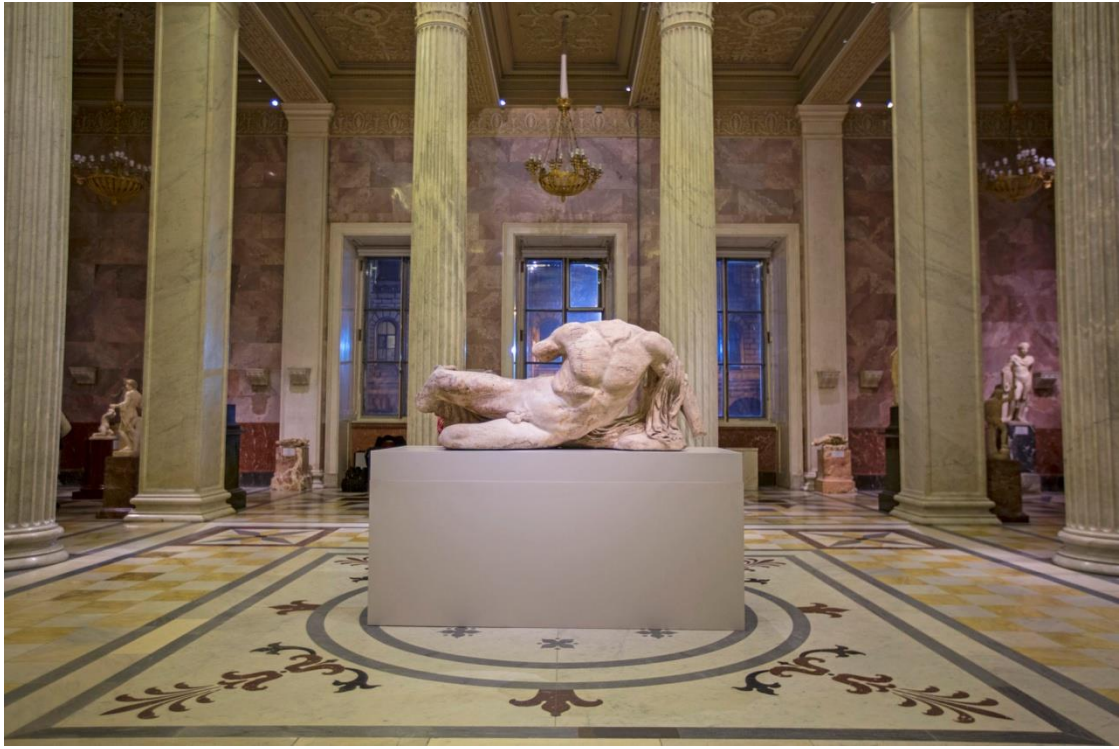
Sir Richard Lambert
Chairman of the British Museum
Board of Trustees

(1)

(2)

(3)